

ارزیابی رضایتمندی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از رشته تحصیلی خود و عوامل مؤثر بر آن در سال ۱۳۹۸

هادی لطف‌نژاد افشار^{۱*}، مقدار قدرتی آورسی^۲، فائزه بنفشی^۳، بهلول رحیمی^۴، زهرا زارع فضل‌الهی^۵

تاریخ دریافت ۱۴۰۱/۰۱/۰۴ تاریخ پذیرش ۱۴۰۱/۰۵/۲۵

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: میزان رضایتمندی دانشجویان رشته‌های پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی و تأثیر آن بر جامعه و سلامت و نظام بهداشتی- درمانی باعث پرورش نیروی کار با کارایی بالا و بازدهی بیشتر می‌گردد. این مطالعه باهدف ارزیابی رضایتمندی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از رشته تحصیلی خود و عوامل مؤثر بر آن در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی- مقطعی حاضر بر روی ۲۴۲ نفر از دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ی استاندارد و ساختاریافته بود که شامل دو بخش بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی، آزمون t و آنالیز واریانس تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین نمره علاقه دانشجویان به رشته خود ۴۲.۳۴ از ۵۴ نمره بود. اکثر دانشجویان (۷۳.۶ درصد) به رشته تحصیلی خود علاقه داشتند. بین سن و رشته و انتقالی یا مهمانی بودن یا نبودن دانشجو با نمره علاقه به رشته تفاوت معناداری مشاهده شد. در میان سایر گویه‌های پرسشنامه جایگاه رشته در جامعه یکی از عوامل تأثیرگذار بود، درحالی‌که گویه با آگاهی کامل رشته خود را انتخاب کردم ضعیف‌ترین نقش را داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نمرات علاقه، در دانشجویان با سن بالاتر، نسبتاً کم‌تر بود. در میان سایر رشته‌های پیراپزشکی، دانشجویان رشته فناوری اطلاعات سلامت کمترین علاقه را نسبت به رشته خود نشان دادند. با توجه به تأثیر علاقه به رشته تحصیلی بر انگیزه و عملکرد تحصیلی دانشجویان و نیز بر عملکرد آن‌ها در بالین، لازم است تا مسئولان برنامه‌هایی را برای بهبود بازار کار و جایگاه مادی و معنوی رشته‌های مختلف علوم پزشکی انجام دهند.

کلیدواژه‌ها: رضایتمندی، دانشجویان، رشته تحصیلی فناوری اطلاعات سلامت، رادپولوژی، علوم آزمایشگاهی، اتاق عمل

مجله پرستاری و مامایی، دوره بیستم، شماره سوم، پی‌درپی ۱۵۲، خرداد ۱۴۰۱، ص ۲۰۹-۲۰۱

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی ارومیه- گروه فناوری اطلاعات سلامت، تلفن: 04431937196

Email: meghdad.ghodrati77@gmail.com

مقدمه

نیازهای اولیه‌ی علاقه به آموزش در افراد است. در همین راستا برای یک تحصیل مفید و پربر، دانشجویان نیازمند علاقه به رشته‌ی تحصیلی خود هستند. علاقه به رشته‌ی تحصیلی می‌تواند از انگیزه‌ها و عوامل پیشرفت مؤثر در ادامه‌ی تحصیل فرد باشد (۴-۶).

رقابت زیاد افراد برای کنکور و ورود به دانشگاه بستری برای انواع انتخاب رشته چه از روی بی‌علاقگی و چه باعلاقه ایجاد کرده است. از آنجایی‌که داوطلبان در زمان ورود به دانشگاه هنگام انتخاب

تحصیل و یادگیری امروزه یکی از موردتوجه‌ترین و مهم‌ترین فعالیت‌های زندگی افراد به شمار می‌رود (۱). از ابتدایی‌ترین و مهم‌ترین مؤلفه‌های یادگیری علاقه و رغبت به آموزش است (۳-۱). این به آن معنی است که باید مطالب و مفاهیمی که آموزش داده می‌شوند جدید، پرمعنی و قابل فهم باشند و از بیان مطالب اضافی و غیرمرتبط پرهیز شود. آمادگی ذهنی پیش‌نیاز یادگیری است و از

^۱ استادیار گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

^۳ دانشجوی گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

^۴ استاد گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

^۵ مربی گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

رشته تحت تأثیر فشارهای روحی و روانی عوامل مختلف قرار می‌گیرند، ناهماهنگ بودن این عوامل با علایق و ویژگی‌های فردی و روحی آنان می‌تواند بعدها نارضایتی تحصیلی آنان را به دنبال داشته باشد (۷). نبود دفاتر مشاوره کافی و عدم شناخت دقیق بعضی از رشته‌های دانشگاهی منجر به بروز مشکلاتی در آینده علمی و تحصیلات بخشی از دانشجویان می‌شود و باعث بروز نارضایتی، نگرانی و عدم اطمینان نسبت به آینده شغلی می‌گردد. انتخاب رشته عمدتاً بدون علاقه و آگاهی صورت می‌گیرد. یکی از عوامل مهم این امر، نبود امکانات و ابزارهای مناسب جهت آگاهی و علاقه‌مندسازی این افراد برای انتخاب رشته‌ها است که تصویری از هدررفت نیروهای بالقوه را نیز نشان می‌دهد (۱).

از عواقب آن می‌توان به بی‌انگیزگی حین تحصیل و شکست دانشجو در تحصیل یا تلاش برای تغییر رشته نام برد که هر یک از این‌ها متحمل هزینه‌هایی برای جامعه و نظام آموزشی است (۸). علاوه بر آن بی‌انگیزگی و نبود علاقه به کار، از کیفیت و اهمیت کار می‌کاهد و بخش عظیمی از هزینه‌هایی که دولت صرف تحصیل و آموزش وی کرده است، را به هدر می‌دهد (۱،۹).

امروزه دانشگاه‌ها وسیله‌ای برای توسعه در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی محسوب شده و به‌عنوان مهم‌ترین قطب رشد هر کشور به شمار می‌روند (۱۰). نقش دانشگاه‌ها در پیشرفت غیرقابل‌انکار است و بستر اصلی توسعه انسانی محسوب می‌شود (۱۱،۱۲). در مطالعه‌ای نشان داده شد، ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاهی برای اصلاح مداوم نظام آموزشی دانشگاه لازم است (۱۳). دانشجویان به‌عنوان ارکان اصلی دانشگاه پیکره اصلی سازمان و ارگان‌های مختلف هستند و رضایتمندی آن‌ها برای ارتقای کیفیت آموزشی و ایجاد انگیزه مؤثر است. دانشجویان در آینده و پایان تحصیل، در محیط کار قرار می‌گیرند و مسئولیت‌های مهمی را در بخش مربوط به خود عهده‌دار می‌گردند و اگر به کارها و وظایفی که قرار است در آینده داشته باشند، آگاه باشند لازم است مهارت‌های لازم برای تبحر یافتن در آن رشته را کسب کنند و رسالت رشته را به انجام برسانند (۱، ۱۴، ۱۵).

سنجش دیدگاه دانشجویان یکی از ارکان مهم و لازم در ارزیابی خدمات آموزشی دانشگاهی است و نتایج آن می‌تواند به بهبود وضعیت آموزشی و عملکرد دانشگاه کمک نماید (۱۶). بدون شک آموزش عالی کشور در همه‌ی زمینه‌های پزشکی و غیرپزشکی می‌تواند با تربیت نیروی متخصص لازم، به توسعه‌ی کشور در همه‌ی ابعاد علمی، فرهنگی و اقتصادی دست یابد (۹، ۱۷). در سال‌های اخیر بررسی رضایتمندی دانشجویان بیشتر موردتوجه قرار گرفته است (۱۸). بررسی رضایتمندی معیاری برای تعیین کیفیت خدمات یک سازمان است (۱۹).

از آنجاکه تأمین و حفظ سلامت افراد نقش زیادی در توسعه اقتصادی، اجتماعی داشته و ارتقا توجه به درمان از فاکتورهای مهم در توسعه‌یافتگی کشور محسوب می‌شود، بهبود کیفیت خدمات بهداشتی به چگونگی تربیت نیروی انسانی بستگی دارد و برنامه‌ریزی برای آن نیازمند برنامه‌ریزی و مدیریت درمانی، بهبود کیفی و کمی مراقبت از بیماران است (۳، ۱۵، ۲۰). تحقیقات صادقان و همکاران نشان داد رشته‌های پزشکی و زیرمجموعه‌های آن از جمله پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی در کشور ایران بوده که دانشجویان این گروه‌ها در طی دوره تحصیلی خود به‌واسطه‌ی وجود عوامل فشارزایی چون محیط آموزش بالینی، مواجهه بودن با بیماران و نیز فشرده بودن واحدهای درسی در دوره‌های کارآموزی، بیش از سایرین به اختلالات روانی و عاطفی مبتلا شده‌اند (۲۱). کارشناسان علوم پزشکی در محیط کار با سلامت و زندگی افراد سروکار دارند لذا این نکته اهمیت وجود علاقه به تحصیل و کارایی آن را دوچندان می‌کند (۸، ۲۰).

در مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان مامایی در تهران انجام شده است، گزارش داده‌اند که بیش از ۸۰ درصد این افراد رشته تحصیلی‌شان را با علاقه انتخاب نکرده‌اند و یک‌سوم آن‌ها علاقه کمی به رشته خود داشته‌اند (۱). همچنین مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان کتابداری پزشکی در دانشگاه شهید چمران اهواز انجام شد گزارش داده که فقط ۳۴/۷۸ درصد از دانشجویان رشته‌ی تحصیلی خود را با علاقه انتخاب کرده‌اند (۲۲). در مطالعه‌ای که در دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد نتیجه مطالعات نشان داد که میزان علاقه دانشجویان رشته‌های پزشکی و دندانپزشکی به علت جایگاه اجتماعی و بازار کار این رشته‌ها نسبت به رشته‌های دانشکده پیراپزشکی بالاتر بود. در حالیکه در بین رشته‌های پیراپزشکی فقط دیدگاه دانشجویان رشته اتاق عمل وضعیت بهتری نسبت به سایر رشته‌ها داشت (۲۳). با توجه به کمبود مطالعه در زمینه میزان رضایتمندی دانشجویان رشته‌های پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی و اهمیت این موضوع و تأثیر آن بر جامعه و سلامت و نظام بهداشتی-درمانی می‌خواهیم این موضوع را مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم.

مواد و روش کار

این مطالعه، یک مطالعه توصیفی-مقطعی است که بر روی دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی (فناوری اطلاعات سلامت-علوم آزمایشگاهی-رادیولوژی-هوشبری-اتاق عمل) در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد. جامعه آماری مطالعه را دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه تشکیل داد. معیارهای ورود به مطالعه عبارت از اشتغال به تحصیل در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در زمان مطالعه و موافقت

درصد) و دانشجویان پسر ۸۰ نفر (۳۳،۱ درصد) بودند. مشخصات دموگرافیکی و سایر ویژگی‌های دانشجویان در جدول ۱ آورده شده است. میانگین نمره علاقه دانشجویان به رشته خود ۴۲/۳۴ از ۵۴ بود. اکثر دانشجویان (۷۳،۶ درصد) به رشته تحصیلی خود علاقه داشتند. در میان سایر گویه‌های پرسشنامه "جایگاه رشته در جامعه" یکی از عوامل تأثیرگذار بود، درحالی‌که گویه با "آگاهی کامل رشته خود را انتخاب کردم" ضعیف‌ترین نقش را داشت (جدول ۲). میزان علاقه به رشته تحصیلی در افراد متأهل و مجرد ($P=0.320$) با هم تفاوت معنی‌داری نداشتند و همچنین جنسیت ($P=0.233$) نیز تأثیر در میزان علاقه دانشجویان به رشته نداشت (جدول ۱). بین سن ($P=0.001$) و رشته تحصیلی ($P<0.001$) و انتقالی یا مهمانی بودن یا نبودن دانشجو ($P=0.004$) با نمره علاقه به رشته تحصیلی از لحاظ آماری تفاوت معنادار مشاهده شد. به طوری‌که نمرات علاقه در دانشجویان با سن بالاتر، نسبتاً کم‌تر بود. همچنین علاقه دانشجویان به تفکیک رشته مربوطه در میان سایر رشته‌های پیراپزشکی، رشته هوشبری نمره (۴۵،۱۲) بیشترین علاقه، رشته فناوری اطلاعات سلامت نمره (۳۸،۷۶) کمترین علاقه و سایر رشته‌ها نظیر علوم آزمایشگاهی و اتاق عمل نمره (۴۰،۱۵) را کسب کردند که میزان علاقه دانشجویان آن دو رشته در یک سطح بود. دانشجویانی که از سایر دانشگاه‌ها آمده بودند ($P=0.004$) علاقه بیشتری به نسبت دانشجویان قبولی خود آن دانشگاه داشتند. همچنین تفاوت معناداری هم در میان دانشجویان هر ترم با میزان علاقه ($P=0.111$) آن‌ها به رشته خود وجود نداشت. نتایج مطالعه همچنین نشان داد که تفاوت معنی‌داری ($P=0.563$) بین دانشجویان خوابگاهی و دانشجویان که در منزل خود ساکن هستند از لحاظ میزان علاقه به رشته تحصیلی خود وجود نداشت. که برای متغیر سکونت در روستا یا شهر نیز صادق بود ($P=0.054$). همچنین در پایان گزارشات به دست آمده نیز معلوم شد که رغبت دانشجویان به ادامه تحصیل ($P=0.959$) هیچ ارتباطی با میزان علاقه آن‌ها به رشته تحصیلی خود ندارد (جدول ۱).

برای شرکت در مطالعه بود. همچنین تکمیل ناقص پرسشنامه به عنوان معیار خروج در نظر گرفته شد. از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل در کلیه رشته‌ها و مقاطع تحصیلی در دانشکده پیراپزشکی استفاده شد. ابتدا با همکاری اداره آموزش دانشکده پیراپزشکی، فهرستی از دانشجویان رشته‌های مدنظر تهیه و به عنوان چهارچوب نمونه‌گیری استفاده گردید. هر یک از رشته‌ها به طبقه‌های جداگانه تقسیم شدند. در داخل هر رشته نیز، ترم‌های تحصیلی به زیر طبقه‌ها تقسیم شدند. سپس، از هر یک از طبقات و زیر طبقه‌های متناسب با آن، تعدادی دانشجو به روش تصادفی ساده انتخاب گردید. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه دوقسمتی استاندارد و ساختارمند بود. بخش اول شامل سؤالاتی جمعیت شناختی و تحصیلی در مورد سن، جنسیت، ترم، نام رشته تحصیلی و وضعیت تأهل و بخش دوم آن شامل سؤالات مربوط به اهداف اصلی موضوع تحقیق بود. پرسشنامه‌ها به صورت مجازی طراحی شدند و به صورت لینک از طریق شبکه‌های اجتماعی بین دانشجویان دانشکده پیراپزشکی توزیع گردید. این سؤالات در یک مقیاس لیکرت سه‌تایی شامل کاملاً مخالفم برابر ۱، بی‌تفاوت برابر ۲ و کاملاً موافقم برابر ۳ در نظر گرفته شد. پرسشنامه استاندارد (۲۴) که روایی آن قبلاً تأیید شده و برای پایایی آن با روش بازآزمایی به فاصله دو هفته به ۱۰ دانشجو پرسشنامه داده شد و ضریب پایایی پرسشنامه محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و از آزمون‌های t مستقل و ANOVA برای بررسی ارتباط بین متغیرهای وابسته استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-۱۶ انجام شد.

یافته‌ها

در مجموع ۲۴۲ نفر در مطالعه شرکت کردند. میانگین سن شرکت‌کنندگان ۲۳،۴۳ سال بود. دانشجویان دختر ۱۶۲ نفر (۶۶،۹)

جدول (۱): مشخصات فردی دانشجویان و مقایسه نمرات علاقه به رشته تحصیلی بر حسب ویژگی‌های فردی

متغیرها	تعداد (درصد)	میانگین (انحراف معیار)	آماره (F یا T)	سطح معنی‌داری	۹۵٪ سطح اطمینان برای میانگین
سن			۳،۳۵۳	۰،۰۰۱	
۲۰	۲ (۰،۸)	۵۱،۵۰ (۳،۵۳۶)			(۱۹،۷۳-۸۳،۲۷)
۲۱	۲۶ (۱۰،۷)	۴۵،۰۸ (۵،۱۶۱)			(۴۲،۹۹-۴۷،۱۶)
۲۲	۴۴ (۱۸،۲)	۴۳،۸۶ (۶،۰۹۸)			(۴۲،۰۱-۴۵،۷۲)

(۴۱.۶۲-۴۴.۱۲)	۴۲.۸۷(۵.۱۷۴)	۶۸(۲۸.۱)	۲۳
(۳۹.۰۲-۴۳.۲۱)	۴۱.۱۱(۶.۰۹۱)	۳۵(۱۴.۵)	۲۴
(۳۸.۴۸-۴۳.۰۸)	۴۰.۷۸(۶.۹۰۱)	۳۷(۱۵.۳)	۲۵
(۳۵.۱۷-۴۲.۶۷)	۳۸.۹۲(۸.۸۸۰)	۲۴(۹.۹)	۲۶
(۳۲.۰۲-۵۵.۹۸)	۴۴.۰۰(۷.۵۲۸)	۴(۱.۷)	۲۷
(۲.۷۳-۶۶.۲۷)	۳۴.۵۰(۳.۵۳۶)	۲(۰.۸)	۲۸
۰.۲۳۳	۱.۴۳۰		جنسیت
(۴۱.۴۹-۴۴.۶۱)	۴۳.۰۵(۷.۰۱۹)	۸۰(۳۳.۱)	مرد
(۴۱.۰۴-۴۲.۹۵)	۴۱.۹۹(۶.۱۷۲)	۱۶۲(۶۶.۹)	زن
۰.۳۲۰	۰.۹۹۵		وضعیت تأهل
(۴۱.۳۳-۴۳.۰۷)	۴۲.۲۰(۶.۴۶۹)	۲۱۶(۸۹.۳)	مجرد
(۴۰.۹۳-۴۶.۱۵)	۴۱.۹۹(۶.۴۷۰)	۲۶(۱۰.۷)	متأهل
۰.۱۱۱	۲.۰۲۸		ترم تحصیلی
(۴۱.۵۰-۴۴.۳۷)	۴۲.۹۴(۵.۷۹۶)	۶۵(۲۶.۹)	۲
(۴۱.۶۲-۴۵.۱۸)	۴۳.۴۰(۵.۹۳۷)	۴۵(۱۸.۶)	۴
(۴۱.۲۱-۴۴.۲۱)	۴۲.۷۱(۵.۹۰۷)	۶۲(۲۵.۶)	۶
(۴۱.۲۱-۴۴.۲۱)	۴۰.۷۹(۷.۶۱۷)	۷۰(۲۸.۹)	۸
۰.۰۰۰	۸.۳۰۶		رشته تحصیلی
(۳۶.۳۹-۴۱.۱۴)	۳۸.۷۶(۶.۸۰۰)	۳۴(۱۴.۰)	فناوری اطلاعات سلامت
(۴۳.۶۵-۴۶.۵۹)	۴۵.۱۲(۵.۱۸۹)	۵۰(۲۰.۷)	هوشبری
(۳۸.۲۰-۴۲.۱۰)	۴۰.۱۵(۷.۰۸۸)	۵۳(۲۱.۹)	علوم آزمایشگاهی
(۴۲.۶۲-۴۵.۶۱)	۴۰.۱۵(۵.۳۸۶)	۵۲(۲۱.۵)	اتاق عمل
(۴۰.۸۰-۴۴.۱۴)	۴۲.۴۷(۶.۰۵۶)	۵۳(۲۱.۹)	رادیولوژی
۰.۵۶۳	۰.۳۳۵		خوابگاهی یا بومی
(۴۱.۲۱-۴۳.۱۷)	۴۲.۱۹(۶.۵۴۲)	۱۷۳(۷۱.۵)	خوابگاه
(۴۱.۲۱-۴۴.۲۴)	۴۲.۷۲(۶.۳۱۳)	۶۹(۲۸.۵)	خانه
۰.۰۵۴	۳.۷۶۰		محل سکونت
(۴۱.۱۹-۴۲.۹۴)	۴۲.۰۶(۶.۵۰۴)	۲۱۶(۸۹.۳)	شهر
(۴۲.۳۲-۴۶.۹۹)	۴۴.۶۵(۵.۷۷۵)	۲۶(۱۰.۷)	روستا
۰.۰۰۴	۸.۳۹۲		انتقالی، مهمان
(۴۳.۱۱-۴۷.۳۴)	۴۵.۲۳(۶.۱۵۵)	۳۵(۱۴.۵)	بله
(۴۰.۹۸-۴۲.۷۳)	۴۱.۸۶(۶.۴۰۷)	۲۰۷(۸۵.۵)	خیر
۰.۹۵۹	۰.۰۰۳		ادامه تحصیل

بله	۱۶۸(۶۹،۴)	۴۲،۳۶(۶،۳۷۷)	(۴۱،۳۹-۴۳،۳۳)
خیر	۷۴(۳۰،۶)	۴۲،۳۱(۶،۷۱۷)	(۴۰،۷۵-۴۳،۸۷)

جدول (۲): توزیع فراوانی گویه‌های مربوط به علاقه به رشته تحصیلی

کاملاً موافقم	مطمئن نیستم	کاملاً مخالفم	میانگین (انحراف)
تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	معیار
۴۰(۱۶،۵)	۲۴(۹،۹)	۱۷۸(۷۳،۶)	۲،۵۷(۰،۷۶۰)
۸۰(۳۳،۱)	۵۰(۲۰،۷)	۱۱۲(۴۶،۳)	۲،۱۳(۰،۸۸۳)
۹۲(۳۸،۰)	۵۷(۲۳،۶)	۹۳(۳۸،۴)	۲،۰۰(۰،۸۷۶)
۱۱۶(۴۷،۹)	۳۰(۱۲،۴)	۹۶(۳۹،۷)	۱،۹۲(۰،۹۳۴)
۴۷(۱۹،۴)	۲۹(۱۲،۰)	۱۶۶(۶۸،۶)	۲،۴۹(۰،۸۰۱)
۵۵(۲۲،۷)	۳۹(۱۶،۱)	۱۴۸(۶۱،۲)	۲،۳۸(۰،۸۳۳)
۶۳(۲۶،۰)	۳۱(۱۲،۸)	۱۴۸(۶۱،۲)	۲،۳۵(۰،۸۶۷)
۶۸(۲۸،۱)	۲۵(۱۰،۳)	۱۴۹(۶۱،۶)	۲،۳۳(۰،۸۸۸)
۱۱(۴،۵)	۳۳(۱۳،۶)	۲۰۴(۸۴،۳)	۲،۸۰(۰،۵۰۳)
۶۸(۲۸،۱)	۳۳(۱۳،۶)	۱۴۱(۵۸،۳)	۲،۳۰(۰،۸۸۱)
۴۴(۱۸،۲)	۴۳(۱۷،۸)	۱۵۵(۶۴،۰)	۲،۴۶(۰،۷۸۴)
۳۴(۱۴،۰)	۵۲(۲۱،۵)	۱۵۶(۶۴،۵)	۲،۵۰(۰،۷۳۰)
۸۲(۳۳،۹)	۲۲(۹،۱)	۱۳۸(۵۷،۰)	۲،۲۳(۰،۹۲۷)
۶۶(۲۷،۳)	۲۸(۱۱،۶)	۱۴۸(۶۱،۲)	۲،۳۴(۰،۸۷۹)
۷۰(۲۸،۹)	۲۸(۱۱،۶)	۱۴۴(۵۹،۵)	۲،۳۱(۰،۸۹۱)
۵۳(۲۱،۹)	۳۸(۱۵،۷)	۱۵۱(۶۲،۴)	۲،۴۰(۰،۸۲۶)
۱۰۲(۴۲،۱)	۲۶(۱۰،۷)	۱۱۴(۴۷،۱)	۲،۰۵(۰،۹۴۵)
۱۷(۷،۰)	۲۳(۹،۵)	۲۰۲(۸۳،۵)	۲،۷۶(۰،۵۶۷)

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، بیش از دوسوم دانشجویان رشته خود را با آگاهی انتخاب نموده بودند و میزان علاقه آن‌ها به رشته تحصیلی خود نیز در سطح مطلوبی بود که میانگین نمره علاقه به رشته ۴۲،۳۴ این مطلب را نشان می‌دهد. البته میزان علاقه در بین

رشته‌ها متفاوت بود. بیشترین نمرات علاقه مربوط به دانشجویان رشته هوشبری و کم‌ترین علاقه مربوط به دانشجویان رشته فناوری اطلاعات سلامت بود. دو رشته علوم آزمایشگاهی و اتاق عمل به یک اندازه علاقه خود را نسبت به رشته خود اعلام نمودند. یافته‌های مطالعه حاضر در زمینه انتخاب آگاهانه و با علاقه به رشته تحصیلی

بیشتری برای معرفی رشته‌های دانشگاهی صورت گیرد. در این مطالعه یکی از مؤثرترین گویه‌ها در زمینه علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی، گویه (جایگاه رشته در جامعه) بود، که با یافته‌های سایر مطالعات دیگر نیز هم‌خوانی داشت (۲۳، ۲۴، ۴۰).

در این مطالعه، اکثر دانشجویان رشته تحصیلی خود را با علاقه انتخاب کرده بودند. میزان علاقه در دانشجویان با سن بالاتر، نسبتاً کمتر بود. بیشترین نمرات علاقه هم مربوط به دانشجویان رشته هوشبری و سپس رشته‌های علوم آزمایشگاهی و اتاق عمل و در آخر رشته فناوری اطلاعات سلامت بود که کمترین نمره را در بین سایر رشته‌ها به خود اختصاص داد. این مطالعه با وجود اینکه اکثر رشته‌های پیراپزشکی را در بر گرفته اما فقط در یک دانشکده از دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شده است از این رو ممکن است نتایج آن به دیگر دانشگاه‌ها قابل تعمیم نباشد. با توجه به تأثیر علاقه به رشته تحصیلی بر انگیزه و عملکرد تحصیلی دانشجویان و نیز بر عملکرد آن‌ها در بالین، لازم است تا مسئولان برنامه‌هایی را برای بهبود بازار کار و جایگاه مادی و معنوی رشته‌های مختلف علوم پزشکی انجام دهند.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح مصوب دانشگاه علوم پزشکی ارومیه با شماره ۹۸-۰۳-۲۹-۲۵۳۳ و کد اخلاق IR.UMSU.REC.1398.133 می‌باشد. از کلیه کسانی که در انجام این تحقیق صمیمانه با پژوهشگران همکاری داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

با نتایج برخی از مطالعات گذشته هم‌خوانی دارد (۲۳-۳۰، ۲۵). این در حالی است که در مطالعه‌های دیگر نتیجه‌ای خلاف آن گزارش شده است (۳۱). در مطالعه حاضر ارتباط معکوسی بین علاقه به رشته با سن دانشجویان مشاهده گردید. در دانشجویان با سن بالاتر، نمرات علاقه به رشته تحصیلی، کمتر بود. این یافته امکان دارد ناشی از آن باشد که دانشجویان با سن بالاتر، بیشتر با شرایط حرفه در جامعه آشنا هستند و این امر می‌تواند بر علاقه آن‌ها تأثیرگذار باشد. این یافته با نتایج برخی از مطالعات قبلی یکسان می‌باشد (۳۲، ۳۳). همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که وضعیت تأهل ارتباط معناداری با میزان علاقه دانشجویان ندارد که در دو مطالعه دیگر نیز این نتایج نشان داده شده است (۳۴، ۳۵). این در حالی است که یافته‌های برخی مطالعات دیگر در این زمینه با یافته‌های مطالعه حاضر هم‌خوانی ندارند (۳۶-۳۸). گوی‌های نیز که بیشترین میزان مخالفت را به خود اختصاص داد، گویه (در دوره دبیرستان قبل از شرکت در کنکور با این رشته آشنا شدم) بود. این یافته همانند نتایج مطالعات قبلی انجام شده است که نشان می‌دهد میزان آگاهی داوطلبان مجاز به انتخاب رشته از رشته‌های دانشگاهی پایین‌تر از حد متوسط است (۲۵، ۳۹). همچنین باید خاطر نشان کرد که به علت شرایط رقابتی موجود در زمان انتخاب رشته، منابع اطلاعاتی زیادی پیش روی داوطلبان آزمون سراسری قرار می‌گیرند. به‌هرحال بسیاری از این منابع با ارائه اطلاعات سطحی و نادرست نمی‌توانند در انتخاب‌های داوطلبان کنکور کمک مؤثری نمایند (۲۰). بنابراین به‌منظور بهبود دید دانشجویان به رشته تحصیلی و کاهش انصراف از تحصیل آنان نیاز است که قبل از ورود به دانشگاه، برنامه‌ریزی‌های

References:

1. Arfaei K, Amir AS, Alavi MH. Assessing midwifery students interest in their career at medical sciences universities in tehran. *Knowl Health* 2008;3(1):28-32.
2. Amani F, Akharbin K, Saeedi S. Awareness and interest of anesthesia students in ardabil university of medical sciences towards their field of study. *Kadooseh* 2010;2:37-40. (Persian).
3. Nasr AR, Arizi Samani SH, Alamatsaz MH, Nili MR. Examining the criteria for selecting the field of study for candidates entering public universities and comparing it based on the father's education, field of study, age and frequency of participation in the national exam. *J Modern Psych Res* 2007;2(5):109-38. (Persian).
4. Umbach PD, Porter SR. How do academic departments impact student satisfaction? Understanding the contextual effects of departments. *Res Higher Edu* 2002;43(2):209-34.
5. Edraki M, Rambod M, Abdoli R. The relationship between nursing students' educational satisfaction and their academic success. *Iran J Med Edu* 2011;11(1):1-8.
6. Roudbari M, Asl Marz B. The academic progress of students in zahedan university of medical sciences and its associated factors. *Stride Dev Med Educ* 2011;7(2):147-52.

7. Deronck NG. The impact of family structure and involvement on the college enrollment of potential first-generation college students. *J Med Edu Dev* 2007;7(15):49-59.
8. Kamyar A, Mitra A, Aida Dek. Comparison of medical students' attitudes toward their field of study and future career in both basic and clinical sciences in jahrom medical school. *Iran J Med Edu* 1992;2(2):21-2. (Persian).
9. Alikhani S, Markazi Mn, Zand Bm, Broumand S. Evaluation of influencing factors of educational decline of nursing students of army university of medical sciences between 1380 and 1383. 2006. *Ann Mil Health Sci Res* 2006;4(4):819-24.
10. Feli S, Biglari N, Pezeshki Rg. The factor analysis of agriculture students' satisfaction about quality of educational services provided by tarbiat modares university. *J Agric Educ Ext* 2010;3(3):25-34.
11. Kebriaei A, Roudbari M. Quality gap in educational services at zahedan university of medical sciences: students viewpoints about current and optimal condition. *Iran J Med Edu* 2005;5(5):53-61.
12. Nasiriani K, Farnia F, Salimi T, Shahbazi L, Motavasselian M. Nursing graduates' self-assessment of their clinical skills acquired in medical-surgical wards. *Iran J Med Edu* 2006;6(15):93-9.
13. Fe'li S, Biglari N, Pezeshkirad Gjjoae, Research D. Students' satisfaction of the quality of educational services (using servqual model) in college of agriculture, tarbiat modares. *Iranian J Agric Econ Devel Res* 2012;42(2):199-207.
14. Baykal U, Sokmen S, Korkmaz S, Akgun Ejnet. Determining student satisfaction in a nursing college. *Nurse Educ Today* 2005;25(4):255-62.
15. Fakhr Al-Sadat M, Mehrdad M, Hussein A. Awareness of anesthesia students of paramedical faculty of kashan university of medical sciences of their field of study, before choosing it in the national entrance examination in 2002. *Iran J Med Edu* 1992;2(1):3-9. (Persian)
16. Pejhan A, Sabbaghzadeh M, Yaghoobifar M. Investigating the satisfaction rate of the students of sabzevar university of medical sciences from the educational services and facilities in 2008. *J Sabzevar Univ Med Sci* 2010;17(56):129-34.
17. Hazavehei Smm, Fathei Y, Shamshirei Mj. Study on the causes of students' academic probation in hamadan university of medical sciences 2001-2002. *Stride Dev Med Educ* 2006;3(1):33-42.
18. Temizer L, Turkyilmaz Ajp-S, Sciences B. Implementation of student satisfaction index model in higher education institutions. *Institut Sci* 2012;46:3802-6.
19. Gupta M, Kumar Ajsajot, Heritage. Customer satisfaction with low cost airlines in india: an empirical study. *South Asia J Tour Herit* 2009;2(1):119-33.
20. Behnampour N. A survey on paramedical and health students' satisfaction with their discipline and some of the related factors. *Iran J Med Edu* 2012;12(8):616-8..
21. Sadeghian E, Pour AH. Stressors and mental health status among students of hamadan university of medical sciences. *Hayat* 2009;15(1):88.
22. Bigdeli Z, Abam Z. Factors influencing the choice of field of study and changing the attitude of librarianship and clinical psychology students in shahid chamran university of ahvaz. *Lib Inform Sci* 1993;2(22). (Persian).
23. Adib HM, Arabi MA, Ghadirzadeh Z, Moujoodi H, Ansari-pour MM. Interest in the field of study and affecting factors: the viewpoint of students of kashan university of medical sciences. *Iran J Med Edu* 2017;17(79):24-34.
24. Abdollahzadeh F, Lotfi M, Mirza Aghazadeh A, Etebari Asl Zjijon. Attitude of operating room students towards their field of study. *Iran J Nurs* 2014;27(90):65-72.
25. Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M. Health student attitude towards their field of study and future career

- in health faculty of isfahan university of medical sciences-2008. *Health Sys Res* 2010;6(1):106-14.
26. Mostafavi S, Ramezanloo P, Asgari N. Pharmacy students' reasons for choosing pharmacy as a career and changes in their motivation during the course. *J Med Edu Dev* 2013;5(9):33-42.
27. Adib HM, Lotfi MS. Evaluation of influencing factors and their effects on students' interest towards nursing at kashan university of medical sciences, 2013. *Edu Dev Judishapur* 2015;6(2):99-106.
28. Alizadeh S, Sigarchian M. The motivation of choosing midwifery field of study and related factors among the midwifery students of Islamic Azad University Rasht Branch Iran. *Stride Dev Med Educ* 2013;10(1):78-86.
29. Abaszadeh A, Borhani F. Factors affecting discipline (major) choice among newly admitted students of nursing in kerman university of medical sciences. *Iran J Med Edu* 2012;11(6):600-8.
30. Samadi Mt, Taghizadeh J, Kashitarash Esfahani Z, Mohammadi M. Evaluating environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in hamedan university of medical sciences in 2006. *J Med Edu Dev* 2010;9(4):331-8.
31. Sharifi M, Taheri NH. Medical students' attitude towards studying medicine. *Iran J Med Edu* 2001;1(4):36-43.
32. Roohi G, Asayesh H. Students' academic motivation in golestan university of medical sciences. *Iran J Med Edu* 2012;12(3):152-9.
33. Finset KB, Gude T, Hem E, Tyssen R, Ekeberg O, Vaglum P. Which young physicians are satisfied with their work? A prospective nationwide study in Norway. *BMC Med Edu* 2005;5(1):1-7.
34. Bakouei F, Kheyrkhah F, Salmalian H, Omidvar SH. Effective factors on educational status of midwifery students in babol university of medical sciences. *Stride Dev Med Educ* 2010;7(1):44-50.
35. Rafati F, Sharif F, Zeighami B. Correlation between academic achievement and introversion-extroversion and neuroticism of nursing students in shiraz. *J Inflamm Dis* 2004;8(1):24-31.
36. Safari T, Nazri Panjaki A, Haghighi M, Sayadi F, Zeynali Bujani M, Amin A. Investigate the level of student's interest in their field of study and the effective factors on it, from the viewpoint of students of the Zahedan University of Medical Science in 2018. *J Birjand Univ Med Sci* 2018;25:61-7.
37. Roudbari M, Dadgar F. Effective factors on the results of the basic sciences examinations at Zahedan University of Medical Sciences.
38. Mashayekhi F, Rafati S, Mashayekhi M, Rafati F, Mohamadisardoo MR, Yahaghi E. The relationship between the study habits and the academic achievement of students in Islamic Azad University of Jiroft Branch. *Int J Curr Res Rev* 2014;2(6):182-7.
39. Abdi B. Awareness of the university candidates on the academic program selection. *J Res Plan Higher Edu* 2007;13(2):131-49.
40. Abbaspour S, Hasanzedeh M. Motivations for the choice of the nursing course in faculty of nursing in Torbat Heidariyeh. *J Urmia Nurs Midwifery Fac* 2008;6(2):71-4.

EVALUATION OF THE SATISFACTION LEVEL OF PARAMEDICAL STUDENTS OF URMIA UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES FROM THEIR FIELD AND ITS AFFECTING FACTORS IN 2019

Hadi Lotfnezhad Afshar^{*1}, Meghdad Ghodrati Aversi², Faeze Banafshi³,
Bahlol Rahimi⁴, Zahra Zare Fazlollahi⁵

Received: 24 March, 2022; Accepted: 16 August, 2022

Abstract

Background & Aims: The level of satisfaction of paramedical students of the University of Medical Sciences and its impact on the society, health, and health care system leads to bring up a highly efficient workforce and greater productivity. The aim of this study was to evaluate the satisfaction of paramedical students of Urmia University of Medical Sciences with their field of study and the factors affecting it in 2019.

Materials & Methods: This descriptive cross-sectional study was performed on 242 students from different fields of study in the paramedical faculty of Urmia University of Medical Sciences. The data collection tool was a standard and structured questionnaire that consisted of two parts. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test and analysis of variance.

Results: The average score of students' interest in their field was 42.34 out of 54 points. Most students (73.6%) were interested in their field of study. There was a significant difference between age, field, transfer with the interest in the field. Among the other items of the questionnaire, "the position of the field in society" was one of the influential factors, while the item "I chose my field with full knowledge" had the weakest role.

Conclusion: Interest scores were relatively lower in older students. Among other paramedical disciplines, health information technology students showed the least interest. Due to the effect of interest in the field of study on students' motivation, academic performance, and their performance in the clinic, it is necessary for officials to develop programs to improve the labor market and the material and spiritual status of various fields of medical sciences.

Keywords: Satisfaction, Students, Field of Study, Health Information Technology, Radiology, Laboratory Science, Operating Room

Address: Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

Tel: +984431937196

Email: meghdad.ghodrati77@gmail.com

Copyright © 2022 Nursing and Midwifery Journal

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

¹ Assistant Professor, Health Information Management, Urmia University of Medical Sciences (Corresponding Author)

² Student of Health Information Technology Department, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

³ Student of Health Information Technology Department, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

⁴ Professor of Health Information Technology Department, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

⁵ Instructor, Department of Health Information Technology, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran